

ŠTÁTNA
ŠKOLSKÁ
INŠPEKCIA

2024/2025

**KONTROLA REALIZÁCIE PROGRAMU VZDELÁVANIA
NA ZÍSKANIE NIŽŠIEHO STREDNÉHO VZDELANIA
NA ŠKOLÁCH URČENÝCH ORGÁNOM MIESTNEJ
ŠTÁTNEJ SPRÁVY V ŠKOLSTVE**

SPRÁVA Z TEMATICKEJ INŠPEKCIE

**KRITICKÝ
PRIATEĽ ŠKÔL
A ŠKOLSKÝCH
ZARIADENÍ**

ŠTÁTNA
ŠKOLSKÁ
INŠPEKCIA

Kontrola realizácie programu vzdelávania na získanie nižšieho stredného vzdelania na školách určených orgánom miestnej štátnej správy v školstve

SPRÁVA Z TEMATICKEJ INŠPEKCIE

Mgr. Zuzana Eretová
Ing. Adriana Vykydalová
PaedDr. Monika Ružeková, PhD.
Mgr. Alžbeta Štofková Dianovská

OBSAH

MANAŽÉRSKE ZHRNUTIE	4
1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE O KONTROLOVANÝCH ŠKOLÁCH	5
2 HLAVNÉ ZISTENIA	5
2.1 PRIJÍMANIE FYZICKÝCH OSÔB DO PROGRAMU VZDELÁVANIA NA ZÍSKANIE NIŽŠIEHO STREDNÉHO VZDELANIA	5
2.2 ZABEZPEČENIE A REALIZÁCIA PROGRAMU VZDELÁVANIA NA ZÍSKANIE NIŽŠIEHO STREDNÉHO VZDELANIA	5
2.2.1 Organizácia programu vzdelávania	5
2.2.2 Podmienky realizácie programu vzdelávania	6
2.2.3 Personálne podmienky programu vzdelávania	7
2.2.4 Priestorové a materiálno-technické podmienky programu vzdelávania.....	7
2.3 UKONČENIE PROGRAMU VZDELÁVANIA NA ZÍSKANIE NIŽŠIEHO STREDNÉHO VZDELANIA – KOMISIONÁLNE SKÚŠKY	7
2.3.1 Organizačné zabezpečenie komisionálnych skúšok	7
2.3.2 Monitorovanie realizácie komisionálnych skúšok	8
3 ODPORÚČANIA	9
3.1 Odporúčania na úrovni škôl	9
3.2 Odporúčania pre zriaďovateľov	9
3.3 Odporúčania na úrovni systému.....	9

MANAŽÉRSKE ZHRNUTIE

Novelou školského zákona¹ sa s účinnosťou od 01. 01. 2022 upravili podmienky a možnosti získania nižšieho stredného vzdelania pre fyzické osoby (uchádzač), ktoré nezískali nižšie stredné vzdelanie, získali primárne vzdelanie a ukončili povinnú školskú dochádzku. Jednou z takýchto možností je program vzdelávania na získanie nižšieho stredného vzdelania², ktorý sa končí komisionálnou skúškou na získanie nižšieho stredného vzdelania a realizuje sa v základnej škole, ktorú určí orgán miestnej štátnej správy, t. j. príslušný regionálny úrad školskej správy (RÚŠS).

Cieľom tzv. „druhošancového vzdelávania“ je ponúknuť uchádzačom možnosť:

- získať stupeň vzdelania – nižšie stredné vzdelanie (ISCED 2), čím sa otvárajú nové príležitosti na trhu práce aj v ďalšom štúdiu;
- rozvinúť kľúčové kompetencie zodpovedajúce profilu absolventa základnej školy, ktoré sú nevyhnutné pre každodenný život aj ďalšie vzdelávanie;
- doplniť si vedomosti a zručnosti, ktoré uľahčia orientáciu v osobnom, rodinnom aj občianskom živote, a tým zvýšiť kvalitu života a sebadôveru.

Štátna školská inšpekcia (ŠŠI) realizovala tematickú inšpekciu, cieľom ktorej bolo zistiť stav zabezpečenia a realizácie programu vzdelávania na získanie nižšieho stredného vzdelania. Informácie boli získané prostredníctvom analýzy pedagogickej a ďalšej dokumentácie súvisiacej so zabezpečením, organizáciou a realizáciou programu vzdelávania na získanie nižšieho stredného vzdelania (NSV), ako aj monitorovaním priebehu komisionálnych skúšok, taktiež prehliadkou priestorov škôl a ich materiálno-technického vybavenia. Zistenia boli doplnené zovšeobecnením odpovedí vedúcich pedagogických zamestnancov v riadených rozhovoroch, ktorých cieľom bolo získať ich názory na poskytovanie uvedeného programu vzdelávania.

Zo zistení ŠŠI vyplynulo, že:

- ⇒ prijímanie fyzických osôb do programu vzdelávania na získanie NSV sa neuskutočnilo v súlade s právnymi predpismi, a to v jednej škole³ registrovali ako účastníka programu vzdelávania i uchádzača, bez absolvovania vstupného písomného testu
- ⇒ riaditelia oboch škôl⁴ nevydali rozhodnutia o prijatí fyzických osôb do programu vzdelávania na získanie NSV
- ⇒ v jednej základnej škole⁵ (ZŠ) nedodržali vzdelávacie štandardy na získanie nižšieho stredného vzdelania v zadaní úloh/otázok ústnej formy komisionálnej skúšky z vyučovacích predmetov slovenský jazyk a literatúra (SJL), anglický jazyk (ANJ), matematika (MAT), človek a príroda (pozostávajúci zo zložiek fyzika, chémia, biológia)
- ⇒ z dôvodu absencie dokladov o vzdelaní všetkých účastníkov⁶ programu vzdelávania na získanie NSV nebolo možné posúdiť, či zaradením vyučovacieho predmetu ANJ do učebného plánu, bola dodržaná požiadavka jazykovej nadväznosti vo vzdelávaní cudzieho jazyka

¹ zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

² § 31a školského zákona

³ ZŠ ako org. zložka Spojenej školy, Ľ. Podjavorinskej 1, Košice;

⁴ ZŠ ako org. zložka Spojenej školy, Ľ. Podjavorinskej 1, Košice; ZŠ Eugena Ruffinyho, Zimná 190/144, Dobšiná

⁵ ZŠ ako org. zložka Spojenej školy, Ľ. Podjavorinskej 1, Košice

⁶ ZŠ ako org. zložka Spojenej školy, Ľ. Podjavorinskej 1, Košice; ZŠ Eugena Ruffinyho, Zimná 190/144, Dobšiná

1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE O KONTROLOVANÝCH ŠKOLÁCH

Tematická inšpekcia sa uskutočnila v **2 štátnych plnoorganizovaných základných školách**⁷, určených orgánom miestnej štátnej správy, t. j. príslušným RÚŠS, v ktorých sa realizoval program vzdelávania **na získanie nižšieho stredného vzdelania**. Kontrolované subjekty boli s **vyučovacím jazykom slovenským** a situované boli na území Košického kraja.

V školskom roku 2024/2025 bolo do programu vzdelávania na získanie nižšieho stredného vzdelania (NSV) prijatých celkovo **10** fyzických osôb. Školy ich zaradili do dvoch osobitne vytvorených skupín/tried, po jednej v každom z kontrolovaných subjektov. V kontrolovaných subjektoch bol vyučovací proces v rámci programu na získanie NSV personálne pokrytý 16 pedagogickými zamestnancami.

2 HLAVNÉ ZISTENIA

2.1 PRIJÍMANIE FYZICKÝCH OSÔB DO PROGRAMU VZDELÁVANIA NA ZÍSKANIE NIŽŠIEHO STREDNÉHO VZDELANIA

Na základe kontroly predloženej pedagogickej a ďalšej dokumentácie škôl týkajúcej sa prijímania fyzických osôb do programu vzdelávania na získanie NSV sa zistilo, že v školskom roku 2024/2025 školy evidovali spolu 9 prihlášok do programu vzdelávania na získanie NSV, ktoré im doručil RÚŠS v Košiciach. Riaditeľ jedného z kontrolovaných subjektov⁸ nedisponoval prihláškou do programu vzdelávania v prípade jednej uchádzačky; predložil iba kópiu jej žiadosti o externé testovanie na účel získania nižšieho stredného vzdelania v školskom roku 2022/2023. Jedna uchádzačka, ktorej prihlášku ZŠ⁹ evidovala, sa písomného testu nezúčastnila, i napriek tomu ju škola prijala do programu vzdelávania na získanie NSV, čo nebolo v súlade s aktuálnymi právnymi predpismi.

Kópie prihlášok boli vyplnené na formulári podľa vzoru schváleného a zverejneného ministerstvom školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR. Žiadna z predmetných základných škôl nedisponovala povinnou prílohou prihlášok – kópiami dokladov o najvyššom dosiahnutom vzdelaní¹⁰ uchádzačov. **Z tohto dôvodu nebolo vo všetkých prípadoch možné posúdiť dodržanie požiadavky jazykovej nadväznosti vo vzdelávaní cudzieho jazyka.**

Zo zistení vyplynulo, že do programu vzdelávania na získanie NSV bolo školami prijatých celkovo 10 uchádzačov¹¹, aj napriek tomu, že sa vstupného písomného testu zúčastnilo iba 9 z nich (úspešní v teste boli 4 uchádzači a 5 úspešní neboli). Riaditelia škôl zaslali uchádzačom oznámenie o výsledku vstupného testu – o jeho úspešnom alebo neúspešnom absolvovaní – vrátane informácie o možnosti absolvovať komisionálnu skúšku alebo vstúpiť do programu vzdelávania. Rozhodnutia o prijatí fyzických osôb do programu vzdelávania na získanie NSV však nevydali.

2.2 ZABEZPEČENIE A REALIZÁCIA PROGRAMU VZDELÁVANIA NA ZÍSKANIE NIŽŠIEHO STREDNÉHO VZDELANIA

2.2.1 Organizácia programu vzdelávania

Školy mali vypracované interné dokumenty, ktoré stanovovali trvanie programu vzdelávania na získanie NSV, organizačnú formu edukácie, definovali rozsah, obsah programu ako aj spôsob ukončenia programu vzdelávania na získanie NSV, vrátane organizačného zabezpečenia komisionálnych skúšok. Podľa vyjadrení oboch riaditeľov škôl už mali z predchádzajúcich období skúsenosti s realizáciou programu vzdelávania na získanie NSV. Každý z kontrolovaných subjektov zvolil pre realizáciu vzdelávania inú

⁷ ZŠ ako org. zložka Spojenej školy, Ľ. Podjavorinskej 1, Košice; ZŠ Eugena Ruffinyho, Zimná 190/144, Dobšiná

⁸ ZŠ ako org. zložka Spojenej školy, Ľ. Podjavorinskej 1, Košice

⁹ ZŠ ako org. zložka Spojenej školy, Ľ. Podjavorinskej 1, Košice

¹⁰ koncoročné vysvedčenie z posledného ročníka základnej školy, v ktorom žiak získal celkové hodnotenie: „prospel s vyznamenaním“ alebo „prospel veľmi dobre“ alebo „prospel“.

¹¹ ZŠ ako org. zložka Spojenej školy, Ľ. Podjavorinskej 1, Košice (6); ZŠ Eugena Ruffinyho, Zimná 190/144, Dobšiná (4)

formu. Účastníkom programu, ktorí vo vstupnom teste neuspeli, bolo v jednej škole¹² zabezpečené vzdelávanie externou večernou formou. V prípadoch, keď sa nemohli osobne zúčastniť vyučovania, mali možnosť absolvovať štúdium dištančne prostredníctvom aplikácie Messenger. V druhej základnej škole¹³ sa vzdelávanie tejto skupiny účastníkov realizovalo externou diaľkovou/dištančnou formou štúdia.

Obe školy zároveň určili dĺžku trvania programu vzdelávania na získanie NSV a jeho ukončenie vykonaním komisionálnej skúšky zo všetkých vyučovaných predmetov. Riaditelia v oboch základných školách stanovili termíny komisionálnych skúšok pre účastníkov programu vzdelávania na získanie NSV, úspešným účastníkom vstupného testu najneskôr do 31. januára 2025 a absolventom programu na získanie NSV, ktorí boli v teste neúspešní, najneskôr do 30. júna 2025.

2.2.2 Podmienky realizácie programu vzdelávania

Cieľovú skupinu programu vzdelávania na získanie NSV tvorili členovia rómskych komunít, nezamestnaní evidovaní na úradoch práce, dospelí (od 26 rokov) ako i mladí dospelí od 18 do 26 rokov. Podľa názoru riaditeľov škôl ich hlavnou motiváciou prihlásenia so do programu vzdelávania bola príležitosť lepšieho uplatnenia sa na trhu práce a snaha o zlepšenie svojej ekonomickej situácie.

Prijatých uchádzačov subjekty zaradili do 2 tried (po jednej v každej škole) a vzhľadom na ich rovnakú vedomostnú úroveň im nastavili jednotný program vzdelávania. V čase výkonu školskej inšpekcie navštevovali program vzdelávania na získanie NSV v kontrolovaných ZŠ 3 účastníčky¹⁴. Pri nastavovaní programu vzdelávania sa školy snažili zohľadniť, že účastníčkami boli zväčša pracujúce matky. Ostatní 7 ukončili štúdium k 31. 01. 2025, z nich 3 úspešným absolvovaním komisionálnych skúšok (bez absolvovania programu vzdelávania na získanie NSV) a 4 účastníci v jednom kontrolovanom subjekte¹⁵ zanechaním štúdia.

Realizáciu programu vzdelávania na získanie NSV kontrolované ZŠ zabezpečili v súlade s určeným obsahom, keď jednotlivé povinné vyučovacie predmety vychádzali zo vzdelávacích štandardov¹⁶ na získanie NSV schválených ministerstvom školstva.

V oboch školách bol obsah učiva rozdelený do 4 vzdelávacích oblastí (jazyk a komunikácia, matematika a informatika, človek a príroda, človek a spoločnosť). Zaradením vyučovacieho predmetu ANJ do učebného plánu (UP) mali školy dodržať požiadavku jazykovej nadväznosti vo vzdelávaní cudzieho jazyka, z dôvodu chýbajúcich dokladov o vzdelaní účastníkov programu vzdelávania NSV to nebolo možné overiť.

Učebné plány programu vzdelávania na získanie NSV v kontrolovaných školách vychádzali z rámcového UP¹⁷ pre denné štúdium programu vzdelávania na získanie NSV a okrem celkového počtu vyučovacích hodín určovali aj počet hodín v jednotlivých vyučovacích predmetoch a vzdelávacích oblastiach. Učebný plán v jednej ZŠ¹⁸ obsahoval tiež rozdelenie vyučovacích hodín podľa formy štúdia – jedna tretina výučby prebiehala prezenčne a dve tretiny dištančne.

Program vzdelávania na získanie NSV bol v kontrolovaných subjektoch realizovaný formou blokového vyučovania, bolo doplnené o pravidelné konzultácie a mentoring zo strany členov občianskych združení (ETP¹⁹ Slovensko; Detstvo deťom). Počas realizácie programu vzdelávania na získanie NSV v jednej škole²⁰ poskytli účastníkom aj ďalšie podporné služby/opatrenia vo forme doučovania, individualizovanej pomoci na zvládnutie učiva, poskytnutia písacích potrieb i edukačných materiálov z vyučovacích predmetov geografia a chémia.

¹² ZŠ ako org. zložka Spojenej školy, L. Podjavorinskej 1, Košice

¹³ ZŠ Eugena Ruffinyho, Zimná 190/144, Dobšiná

¹⁴ ZŠ ako org. zložka Spojenej školy, L. Podjavorinskej 1, Košice (1); ZŠ Eugena Ruffinyho, Zimná 190/144, Dobšiná (2)

¹⁵ ZŠ ako org. zložka Spojenej školy, L. Podjavorinskej 1, Košice

¹⁶ schválilo MŠVVaŠ SR dňa 25. 08. 2023 pod číslom 2023/13901:1 -A2110 s účinnosťou od 1. septembra 2023

¹⁷ schválilo MŠVVaŠ SR dňa 25. 08. 2023 pod číslom 2023/13901:1 -A2110 s účinnosťou od 1. septembra 2023

¹⁸ ZŠ Eugena Ruffinyho, Zimná 190/144, Dobšiná

¹⁹ Environmental Training Programme

²⁰ ZŠ ako org. zložka Spojenej školy, L. Podjavorinskej 1, Košice

Pedagogická dokumentácia (triedna kniha, triedny výkaz, katalógové listy) bola vedená v elektronickej forme. Dochádzku účastníkov i odučené učivo kontrolované subjekty zaznamenávali pravidelne, v jednej ZŠ²¹ v printovej podobe dokumentu – Písomná evidencia o účasti žiakov na programe vzdelávania. Nedostatky sa vyskytli v jednej kontrolovanej škole²² vo vedení katalógových listov žiakov (absentovali záznamy o prijatí účastníkov do programu vzdelávania na získanie NSV ako aj o zanechaní štúdia niektorých účastníkov programu).

2.2.3 Personálne podmienky programu vzdelávania

Personálne podmienky programu vzdelávania na získanie NSV školy zaistili. Edukáciu zabezpečovalo 16 interných pedagogických zamestnancov škôl, ktorí spĺňali kvalifikačné predpoklady na vyučovanie jednotlivých predmetov s výnimkou vyučovacích predmetov informatika a občianska náuka v jednej zo škôl²³.

Podľa vyjadrení riaditeľov oboch subjektov boli všetci pedagogickí zamestnanci didakticky spôsobilí na vyučovanie v rámci programu vzdelávania na získanie NSV. Zároveň však konštatovali, že žiaden z nich neabsolvoval vzdelávanie špecificky zamerané na túto oblasť. Z ich vyjadrení zároveň vyplynula tiež jasná potreba ďalšieho profesijného rozvoja pedagogických zamestnancov. Privítali by najmä ponuku vzdelávacích programov poskytovaných Národným inštitútom vzdelávania a mládeže, ktoré by boli cielene orientované napríklad na rozvoj praktických zručností vyučujúcich, najmä v oblasti tvorby úloh a zadaní komisionálnych skúšok. Informovanie potenciálnych uchádzačov o programe zabezpečovali školy prostredníctvom svojich zamestnancov.

Riaditelia škôl sa v pomenovaní bariér pri realizácii programu vzdelávania na získanie NSV zhodli na viacerých kľúčových problémoch. Medzi najväčšie bariéry pri realizácii programu uviedli riaditelia oboch škôl nízke finančné zabezpečenie. Obaja poukázali na to, že účastníci programu často čelia ťažkostiam pri zosúladovaní súkromného a pracovného života so vzdelávaním. Osobitne problematické je uvoľňovanie zamestnancov na vzdelávanie zo strany ich zamestnávateľov. Ďalšou spoločnou prekážkou, ktorú riaditelia identifikovali, je nízka digitálna gramotnosť uchádzačov. Tá im sťažuje prístup k informáciám a spôsobuje problémy pri vyplňaní formulárov či online prihlášok.

Riaditeľ jednej zo škôl medzi najväčšie bariéry zaradil nezáujem uchádzačov o vzdelávanie a náročnú administratívu spojenú s jeho realizáciou. Zároveň poukázal na to, že nízky záujem o program môže súvisieť aj s nedostatočnou pozornosťou, ktorú *druhošancovému vzdelávaniu* venujú relevantné inštitúcie.

Riaditeľ druhej školy ako hlavné problémy uviedol nedostatočné metodické zabezpečenie zo strany štátu, ako aj geografické umiestnenie školy, ktoré spôsobuje nepravidelnú dochádzku a vysokú absenciu účastníkov. Navyše považoval za vhodnejšie, aby bolo vzdelávanie organizačne zastrešené strednou školou.

2.2.4 Priestorové a materiálno-technické podmienky programu vzdelávania

Kontrolované subjekty disponovali vhodnými priestormi aj materiálno-technickým vybavením na realizáciu programu vzdelávania na získanie NSV.

2.3 UKONČENIE PROGRAMU VZDELÁVANIA NA ZÍSKANIE NIŽŠIEHO STREDNÉHO VZDELANIA – KOMISIONÁLNE SKÚŠKY

2.3.1 Organizačné zabezpečenie komisionálnych skúšok

Program vzdelávania na získanie NSV ukončovali účastníci komisionálnymi skúškami zo všetkých stanovených vyučovacích predmetov²⁴. Proces komisionálnych skúšok sa realizoval v oboch kontrolovaných subjektoch podľa vopred určeného harmonogramu, rozdelené boli do 3 samostatných

²¹ ZŠ Eugena Ruffinyho, Zimná 190/144, Dobšiná

²² ZŠ ako org. zložka Spojenej školy, L. Podjavorinskej 1, Košice

²³ ZŠ ako org. zložka Spojenej školy, L. Podjavorinskej 1, Košice

²⁴ Program vzdelávania na získanie nižšieho stredného vzdelávania – ŠPECIFIKÁCIA VSTUPNÉHO TESTU A PROGRAMU VZDELÁVANIA, KONCEPCIA KOMISIONÁLNYCH SKÚŠOK, HODNOTENIE A KRITÉRIÁ ÚSPESNOSTI, DOKLAD O ZÍSKANOM VZDELANÍ v školskom roku 2024/2025 (Bratislava 2024)

ústnych skúšaní. Skúšky boli usporiadané po dvojiciach vyučovacích predmetov, realizované ústnou formou a rozdelené na dve samostatné časti – osobitne pre uchádzačov, ktorí úspešne zvládli písomný test, a osobitne pre tých, ktorí v ňom neuspeli a následne absolvovali vzdelávací program na získanie NSV. Kontrola dokumentácie súvisiacej s realizáciou komisionálnych skúšok preukázala, že riaditelia škôl vydali rozhodnutia o povolení vykonať komisionálne skúšky a vymenovali kvalifikovaných pedagogických zamestnancov škôl za členov skúšobných komisií. Predložené zadania komisionálnych skúšok vo väčšine prípadov rešpektovali vzdelávacie štandardy na získanie NSV príslušných vyučovacích predmetov. Výnimku predstavoval jeden z kontrolovaných subjektov²⁵, kde zadania z vyučovacích predmetov SJL, ANJ, MAT a človek a príroda (pozostávajúci zo zložiek fyzika, chémia, biológia) obsahovali požiadavky na vedomosti účastníkov programu presahujúce rámec vzdelávacích štandardov na získanie NSV. Zadania z predmetu SJL nerešpektovali ani požiadavky na poradie a obsah/zameranie jednotlivých úloh. Protokoly o komisionálnych skúškach boli v sledovaných ZŠ vedené na predpísaných formulároch, v jednom subjekte²⁶ s nedostatkami (absentovalo zdôvodnenie konania komisionálnych skúšok, zadané úlohy, ktoré si žiak vyžreboval, kritériá a stupnica/spôsob hodnotenia úloh ako i výslednej odpovede žiaka z jednotlivých vyučovacích predmetov).

Komisionálne skúšky sa realizovali ústnou formou. V čase výkonu školskej inšpekcie už boli zrealizované u 4 uchádzačov. Z nich 3 uchádzači²⁷, ktorí boli úspešní vo vstupnom teste, vykonali všetky komisionálne skúšky a 1 uchádzačka²⁸ úspešne vykonala 3 komisionálne skúšky z vyučovacích predmetov, ktoré absolvovala v rámci programu vzdelávania na získanie NSV. Úroveň vedomostí a objektívnosť hodnotenia výsledkov boli posúdené iba v jednej ZŠ²⁹ fyzickou účasťou na komisionálnych skúškach u 2 účastníkov, ktoré absolvovali program vzdelávania NSV, formou blokového vyučovania. Kritériá hodnotenia ústnej formy komisionálnej skúšky kontrolovaná škola dodržala, hodnotenie sa uskutočnilo v súlade s platnou legislatívou.

Úroveň vedomostí ani objektívnosť hodnotenia u uchádzačov, ktorí vykonali komisionálne skúšky ústnou formou ešte pred výkonom školskej inšpekcie nebolo možné posúdiť.

2.3.2 Monitorovanie realizácie komisionálnych skúšok

Počas výkonu inšpekcie sa v jednom kontrolovanom subjekte³⁰ plánovaná komisionálna skúška z vyučovacieho predmetu človek a príroda neuskutočnila z dôvodu neospravedlnenej neúčasti uchádzačky. Z rovnakého dôvodu – a jej následného predčasného ukončenia štúdia – sa neuskutočnili ani skúšky z vyučovacích predmetov MAT a informatika.

Školskí inšpektori sa zúčastnili v druhej škole³¹ celkovo 12 komisionálnych skúšok, ktoré na základe rozhodnutí riaditeľa školy absolvovali 2 uchádzačky zo všetkých povinných vyučovacích predmetov v súlade s rámcovým UP programu vzdelávania na získanie NSV. Komisionálne skúšky boli realizované formou ústnej odpovede pred trojčlennou skúšobnou komisiou. Počas skúšok prebiehala interakcia medzi skúšajúcimi a uchádzačkami vo forme rozhovoru, v ktorom im boli kladené doplňujúce otázky s cieľom overiť hĺbku porozumenia a schopnosť samostatne argumentovať. Uchádzačkám bola poskytnutá možnosť využiť písomnú prípravu a povolené učebné pomôcky. Hodnotenie sa realizovalo podľa jednotných a transparentných kritérií, ktoré boli vopred stanovené a zohľadňovali požiadavky na overenie vedomostí a kompetencií v súlade s profilom absolventa. Časový rámec určený na prípravu a odpoveď bol dodržaný. Výsledky skúšok boli oficiálne vyhlásené predsedom komisie verejne v deň ich konania, následne boli vyhotovené protokoly o komisionálnych skúškach a výsledky boli zaznamenané do katalógových listov.

²⁵ ZŠ ako org. zložka Spojenej školy, Ľ. Podjavorinskej 1, Košice

²⁶ ZŠ ako org. zložka Spojenej školy, Ľ. Podjavorinskej 1, Košice

²⁷ ZŠ ako org. zložka Spojenej školy, Ľ. Podjavorinskej 1, Košice (1); ZŠ Eugena Ruffinyho, Zimná 190/144, Dobšiná (2)

²⁸ ZŠ ako org. zložka Spojenej školy, Ľ. Podjavorinskej 1, Košice

²⁹ ZŠ Eugena Ruffinyho, Zimná 190/144, Dobšiná

³⁰ ZŠ ako org. zložka Spojenej školy, Ľ. Podjavorinskej 1, Košice (26. 03. 2025)

³¹ ZŠ Eugena Ruffinyho, Zimná 190/144, Dobšiná (23. 06. 2025 – SJL, ANJ; 24. 06. 2025 – MAT, informatika; 25. 6. 2025 – človek a príroda, človek a spoločnosť)

Zo zistení vyplynulo, že pripravené zadania úloh/otázok ústnej formy komisionálnych skúšok v jednej ZŠ³² neboli v súlade so vzdelávacími štandardmi jednotlivých vyučovacích predmetov a to SJL, ANJ, MAT, človek a príroda (pozostávajúci zo zložiek fyzika, chémia, biológia), obsahovali požiadavky na vedomosti účastníkov nad rámec požadovaných vzdelávacích štandardov na získanie NSV. Rovnako absentovali úlohy/otázky zamerané na vyššie myšlienkové procesy.

Nižšie stredné vzdelanie získali 5 uchádzači (3 z nich vykonaním komisionálnych skúšok bez absolvovania programu vzdelávania na získanie NSV a 2 vykonaním komisionálnych skúšok po úspešnom absolvovaní programu podľa určeného rozsahu) a zároveň získali doklad o dosiahnutom vzdelaní vydaný základnou školou.

3 ODPORÚČANIA

3.1 ODPORÚČANIA NA ÚROVNI ŠKÔL

- zabezpečiť korektné vedenie pedagogickej dokumentácie súvisiacej s realizáciou programu vzdelávania na získanie nižšieho stredného vzdelania
- zaistiť odborné vyučovanie všetkých vyučovacích predmetov programu vzdelávania na získanie nižšieho stredného vzdelania
- zabezpečiť vzdelávanie pedagogických zamestnancov zamerané na oblasť druhošancového vzdelávania, vrátane metodiky práce s cieľovou skupinou
- aktívne prepájať školu so zriaďovateľom, komunitnými centrami a miestnymi partnermi, s cieľom zvýšiť povedomie o možnosti získať nižšie stredné vzdelanie – najmä medzi dospelými, ktorí predčasne ukončili školskú dochádzku
- vytvárať prostredie, ktoré podporuje dôveru, motiváciu a návrat do vzdelávania – cez osvetu, osobné príbehy, komunitné aktivity či dostupné poradenstvo potencionálnym uchádzačom o získanie nižšieho stredného vzdelávania

3.2 ODPORÚČANIA PRE ZRIAĎOVATEĽOV

- zohrávať kľúčovú úlohu pri zvyšovaní dostupnosti a atraktivity vzdelávania pre dospelých, ktorí predčasne ukončili školskú dochádzku, vytvárať platformu na aktívnu komunikáciu školy s komunitnými centrami, miestnymi organizáciami a ďalšími relevantnými partnermi prostredníctvom pravidelných stretnutí, spoločných projektov alebo informačných kampaní
- podporovať informačné a osvetové aktivity zamerané na cieľovú skupinu dospelých, ktoré zvyšujú povedomie o možnostiach druhošancového vzdelávania napr. formou letákov, kampaní, komunitných podujatí alebo osobných kontaktov v teréne
- vytvárať podmienky, ktoré motivujú dospelých k návratu do vzdelávania a zároveň odstraňujú bariéry, ktoré im v tom bránia (napríklad podporou dopravnej dostupnosti, zabezpečením priestorov, technického vybavenia alebo služieb poradenstva)
- monitorovať a vyhodnocovať efektivitu spolupráce, s cieľom identifikovať úspešné prístupy a včas reagovať na prekážky v praxi

3.3 ODPORÚČANIA NA ÚROVNI SYSTÉMU

- poskytovať riaditeľom škôl metodickú pomoc pri zabezpečení a realizácii programu na získanie nižšieho stredného vzdelania
- realizovať vzdelávacie programy pre pedagogických zamestnancov zamerané na zostavovanie zadaní/úloh komisionálnych skúšok a prácu s heterogénnou skupinou žiakov
- zaviesť/realizovať ciele informácie kampane v spolupráci so zriaďovateľmi škôl, s komunitnými centrami, úradmi práce a zamestnávateľmi s cieľom zvýšiť povedomie o možnosti

³² ZŠ ako org. zložka Spojenej školy, Ľ. Podjavorinskej 1, Košice

získať nižšie stredné vzdelanie – najmä medzi dospelými, ktorí z rôznych dôvodov predčasne opustili školský systém a motivovať záujemcov k návratu do vzdelávania

- posilniť financovanie programu vzdelávania na získanie nižšieho stredného vzdelania a zjednodušiť administratívne procesy spojené s jeho realizáciou